

ПЕРЕДМОВА

Перед Вами випуск «Вісника Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія “Історія”». Публікації цього видання сфокусовані на міському просторі і розмаїтті практик соціальних акторів, що у ньому взаємодіють. Статті і рецензії відображають наукові пошуки співробітників, аспірантів кафедри історії України, колег по цеху, що долучились до цього видання. Хронологічний спектр текстів різноманітний — від ранньомодерного до сучасності. Автори спираються на широке коло джерел і демонструють різні методологічні підходи.

У блоці ранньомодерних і пізньоімперських досліджень науковці аналізують зміни міського ландшафту, інституційних практик і соціальної інфраструктури. Тетяна Гошко досліджує репродуктивні практики та уявлення про жіноче тіло в польській природничій літературі XVI ст., висвітлює культурні коди тогочасного знання. Мар’яна Долинська звертається до проблеми походження міських сіл пізньосередньовічного Львова, аналізує їх правовий статус і роль у структурі міського простору. Стаття Оксани Карліної присвячена діяльності магістратів Волинської губернії наприкінці XVIII — на початку 1860-х рр. Авторка акцентує увагу на адміністративній тяглоті та модернізаційних імпульсах імперського управління. У схожій проблематиці працює Анастасія Ховтура, яка аналізує організацію соціального захисту в губернських містах Лівобережної України, висвітлює формування системи благодійних та опікунських установ. Артем Харченко реконструює практики і особливості функціонування єврейських театральних труп у 1870–1910 рр., мовні стратегії та динаміку єврейського сценічного середовища в умовах багатонаціональної імперії.

Статті, присвячені новітній і радянській історії, тяжіють до аналізу повсякденних практик, процесів трансформації міського простору та проблем історичної пам’яті. Юрій Волосник досліджує політику закриття храмів на Харківщині в 1937–1941 рр., показуючи локальні механізми радянської антирелігійної кампанії. Оксана Клименко аналізує формування радянських наративів про робітників 1930-х рр.,

окреслює специфіку радянських режимів пам'ятання. Стаття Романа Любавського зосереджена на вивченні досвіду дружин іноземних фахівців в УСРР початку 1930-х рр. Такий підхід дозволяє аналізувати індустріалізацію через досвіди соціальних акторів, малопомітних у історичних студіях з теми. Вікторія Нестеренко основи усноісторичних джерел вивчає стратегії подолання дитячих спогадів про Другу світову війну. Олександр Якуба аналізує зміну топонімів Харкова у 2015–2023 рр. як інструмент переозначення міського простору в умовах нової політики пам'яті. Трансформацію міських символічних ландшафтів в контексті українсько-російські відносин 1991–2024 рр. дослідила Влада Сабадаш.

Традиційно звершують випуск рецензії та огляди. Ірина Скубій пропонує огляд нової монографії про концептуальне осмислення (не) видимих темпоральностей радянської матеріальної культури. Денис Журавльов аналізує ґрунтовне дослідження Олексія Сокирка. Людмила Посохова підготувала рецензію на нову працю Володимира Маслійчука про конфесійні взаємини у прикордонному регіоні XVII–XVIII ст. Інформаційний блок завершує повідомлення Наталії Федішин про конференцію, присвячену міській історії Центрально-Східної Європи ранньомодерного періоду.

Завершує випуск розділ «In memoriam» професора кафедри історії України Сергія Олександровича Наумова. Його світлій пам'яті ми присвячуємо цей випуск.

Роман Любавський